

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Γαλλικών και
Ευρωπαϊκών Σπουδών

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Η παρουσίαση της Διδακτορικής Διατριβής της φοιτήτριας
Ασημίνας Γαλανοπούλου
θα διεξαχθεί την Πέμπτη 09 Ιανουαρίου 2024 και ώρα **10:00**
Κτήριο ΟΕΔ02, αίθουσα Β208

Τίτλος διατριβής :

«Η συγκρότηση της γυναικείας υποκειμενικότητας στο έργο των Αγίου Αυγουστίνου και Michel Foucault»

Η παρουσίαση θα γίνει στα ελληνικά

Ερευνητικός σύμβουλος :

Αναπληρωτής Καθηγητής Παναγιώτης Χριστιάς

Πανεπιστήμιο Κύπρου – Τμήμα Γαλλικών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

Πρόεδρος της Επιτροπής:

Καθηγήτρια Fabienne Baider

Πανεπιστήμιο Κύπρου – Τμήμα Γαλλικών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

Μέλη της επιτροπής:

Σπυρίδων Τζουνάκας – Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Κλασσικών Σπουδών και Φιλοσοφίας-
Πανεπιστήμιο Κύπρου

Βασίλης Καρασμάνης – Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας, Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο

Γεώργιος Στείρης – Καθηγητής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

PHD THESIS DEFENSE

The thesis defence of the PhD candidate
Asimina Galanopoulou
will be held, on Thursday, the 09 of January, 2025 **at 10:00**
Building OED02, B208

The thesis is entitled:

‘The constitution of female subjectivity in the work of Saint Augustine and Michel Foucault’

The presentation will be in greek

Supervisor
Associate Professor Panagiotis Christias
University of Cyprus – Department of French and European
Studies

President of the Committee:

Fabienne Baider
Professor, University of Cyprus – Department of French and European Studies

Members of the Committee:

Spyridon Tzounakas – Associate Professor, Department of Classical Studies and Philosophy - University
of Cyprus

Vassilis Karasmanis – Professor Emeritus of Philosophy, National Technical University of Athens

Georgios Steiris – Professor, National and Kapodistrian University of Athens

Περίληψη

Η παρούσα έρευνα καταδεικνύει πως οι φιλοσοφικές ιδέες του Ι.Αυγουστίνου για την διαμόρφωση της γυναικείας υποκειμενικότητας εντός του θεσμικού πλαισίου του γάμου αντηχούν και θεμελιώνονται στο έργο του σύγχρονου φιλοσόφου Μ. Foucault. Ο φιλόσοφος και άγιος Αυγουστίνος, στο β' μισό του 4^{ου} αιώνα μ.Χ. ως πρώιμος φεμινιστής, έθεσε τον άνθρωπο (γυναίκα και άνδρα) ενώπιον των αισθήσεων και των επιθυμιών του και αναβάθμισε την υπόσταση της γυναίκας στην χριστιανική κοινωνία της ρωμαϊκής περιόδου. Ο φιλόσοφος της μετανεωτερικής περιόδου Μ. Foucault, από την δική του πλευρά, έρχεται να θεμελιώσει τις φιλοσοφικές ιδέες του Ι.Αυγουστίνου θεσπίζοντας την σεξουαλικότητα ως τον βασικό παράγοντα που καθορίζει τον άνθρωπο ως «υποκείμενο επιθυμίας» στα πλαίσια της «επιμέλειας εαυτού». Η αναγκαιότητα της γαμήλιας συμβίωσης παρουσιάζεται ως προϋπόθεση για την συγκρότηση της υποκειμενικότητας της συζύγου τόσο για τον Μ. Foucault που θεωρεί τον γαμήλιο δεσμό μέρος του ευρύτερου ιστού εξουσίας, όπου η γυναίκα οικοδομεί την υποκειμενικότητά της, όσο και για τον Ι.Αυγουστίνο που παρουσιάζει την γυναίκα στην «εις γάμου κοινωνία» να αφιερώνει την σαρκική της επιθυμία στην τεκνογονία με στόχο την ένωση της ψυχής της με τον Θεό μέσω του συζύγου. Περαιτέρω η έρευνα καταδεικνύει πως η γυναίκα συγκροτείται ως υποκείμενο μέσα από την εφαρμογή πρακτικών αυτοπειθαρχίας όπως είναι: α) η βίωση της ντροπής ως εκούσια εσωτερική πειθώ που απορρέει είτε από τον σεβασμό προς τον Θεό (χριστιανική ηθική) είτε ως ηθική άσκηση και αυτεπιβολή στα πλαίσια της «επιμέλειας εαυτού» (ηθική των αφροδισίων) β) η βίωση του σωματικού πόνου γ) η εγκράτεια, ως ενεργητική μορφή αυτοκυριαρχίας που δίνει την δυνατότητα στην γυναίκα να αγωνισθεί για να επιτύχει την κυριαρχία των αισθήσεων και των επιθυμιών της και δ) η εξομολόγηση, μέσω της δύναμης του λόγου, κατατάσσει την γυναίκα σε ένα σύστημα «ελέγχου-αυτοελέγχου», άλλοτε οδηγεί την γυναίκα των χριστιανικών χρόνων του Ι.Αυγουστίνου στην καταστολή της σεξουαλικότητάς της και στην αυταπάρνηση της αμαρτωλής της σάρκας, άλλοτε βοηθά την γυναίκα της μετανεωτερικής περιόδου να απελευθερωθεί από την ενοχή για την σεξουαλικότητά της.

Abstract

The present research indicates that the philosophical ideas of St. Augustine on the formation of the female subjectivity within the institutional framework of marriage, resonate and are founded in the work of the contemporary philosopher M. Foucault. The philosopher and Saint Augustine, as an early feminist, in the second half of the 4th century AD. he placed the human being (woman and man) in front of his senses and desires and upgraded the role of women in the roman christian community; M. Foucault, for his own part, founded the philosophical ideas of St. Augustine by establishing sexuality as the main factor that defines man and woman as “a subject of desire” in the framework of the “care of the self”. The necessity of marital coexistence is presented as a prerequisite for the constitution of the woman's subjectivity both for M. Foucault, who considers the marital bond part of the broader web of power, where the woman constructs her subjectivity, and for St. Augustine, who presents the woman in “marital communion” dedicating her carnal desire to procreation with the aim of uniting her soul with God through her husband. Subsequently, the research indicates that the woman is constituted as a subject through the application of “self-discipline practices” such as: a) the experience of shame as a voluntary internal persuasion that derives either from

respect for God (christian ethics) or as a moral exercise and self-imposition in the context of “the care of the self”(the ethics of aphrodisiacs) b) the experience of physical pain c) the continence, as an active form of self-mastery that enables humans to struggle and to achieve the domination of their senses and desires, d) the confession, that enables women with the power of speech to emerge and activate a system of “control-self-control” that leads the woman of the christian era of St. Augustine to the suppression of her sexuality and the self-denial of her sinful flesh, or helps the postmodern woman to free herself from the guilt of her sexuality.

